

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นางสาววรรณิ ปังสกุลยานนท์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี จำนวนเป็น เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และคณะที่ศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี จำนวน 389 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทราโบรมานัน และการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม ใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ผลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยกำหนด นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มีส่วนร่วมปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ตามคณะ ตามชั้นปี พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเชิงกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การรณรงค์ทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการให้ข้อมูลและรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองให้นักศึกษาทราบอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง จัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาได้ทำประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา คณะ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และฝึกให้มีจิตอาสา

บทนำ

ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยนั้นจำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลักหรือเป็นกติกากที่กำหนดแนวทางสำหรับการที่รัฐจะใช้อำนาจปกครองประชาชน และมีหลักการจัดระเบียบการปกครอง ซึ่งรัฐธรรมนูญก็ไม่ใช่เครื่องหมายแสดงความเป็นประชาธิปไตย เพราะประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการก็มีรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกัน การที่จะพิจารณาว่าประเทศใดเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ จึงต้องดูว่ารัฐธรรมนูญของประเทศนั้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรือไม่ ลักษณะสำคัญของปกครองแบบประชาธิปไตย คือ รัฐบาล มาจากการเลือกตั้งและการปกครองโดยเสียงข้างมาก รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย และ ลักษณะของรัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตย คือ " รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน " ซึ่งเป็นวาของอับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln:1860) อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐฯ (วิถีพิเศษ:ประชาธิปไตย) การที่รัฐบาลจะได้รับบารยยอมรับว่าเป็นประชาธิปไตยจะต้องมีลักษณะที่เป็นรัฐบาลของประชาชน หมายถึง รัฐบาลจะต้องมา

จากการเลือกตั้งของประชาชน และประชาชนสามารถเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ด้วยการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นั่นคือ ประชาชนอยู่ในฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาลซึ่งบ่งชี้ถึงมีตของการปกครองในด้านความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเป็นรัฐบาลโดยประชาชน หมายถึง ประชาชนหรือพลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นผู้ปกครองได้ ถ้าหากได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นรัฐบาลเพื่อประชาชน หมายถึง รัฐบาลจะต้องมีจุดประสงค์เพื่อความมาสุกของประชาชน และจะต้องมีการกำหนดระบอบในการดำรงตำแหน่ง เพื่อจะได้เป็นหลักประกันว่าผู้ปกครองจะต้องปกครองเพื่อประชาชน หากค้นแปรจากจุดหมายนี้ ประชาชนจะได้มีโอกาสเปลี่ยนผู้ปกครองผ่านทางเลือกตั้ง การสถาปนาระบอบประชาธิปไตยให้มีความเสถียรภาพยังมีได้หมายความว่า การภาคใช้รัฐธรรมนูญเพื่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ที่สำคัญมากยิ่งขึ้น ก็คือ การเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีความศรัทธาต่อคุณค่าของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง เริ่มจากสถาบันครอบครัว โรงเรียน ที่ทำงาน ระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษาซึ่งได้รับสมญานามว่า เป็น "ปัญญาชน"ในอดีตมีกรลุกขึ้นต่อสู้ อำนาจเผด็จการในเหตุการณ์ 14 ตุลา จนถึงปัจจุบันมีการชุมนุมหลายครั้ง ไม่ค่อยเห็นนักศึกษาเข้ามาชุมนุม ส่วนใหญ่จะเป็นผู้เผ่าให้ความสนใจและร่วมชุมนุมทางการเมือง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในสังคมผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นเยาวชนคนรุ่นใหม่จะความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างไรเพื่อใช้เป็นแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี จำนวนเป็น เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และคณะที่ศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัยการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และกำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งหมด 13,194 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี จำนวน 389 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727)การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คณะต่างๆโดยเทียบบัญชีรายชื่อรายล

2. เครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ประเภทสอบถามรายการ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ คณะ ชั้นปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดระดับการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก

- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

นำร่างแบบสอบถามนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ความเป็นอัน ครอบคลุม ทั้งเนื้อหา ภาษา และรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษาค่า IOC สูงกว่า 0.66

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาดูตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มีส่วนร่วมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน และ อยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้
 - 1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง (=3.48)
 - 2) ด้านการให้ข้อมูลและรับข้อมูล (= 2.96)
 - 3) ด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง (=2.60)
 - 4) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง (=2.37)
 - 5) ด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง (= 2.11)
 - 6) รวมทุกด้าน (=...2.70)
2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการให้ข้อมูลและรับข้อมูล ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง ด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง และ ด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านการ ใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามคณะ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามชั้นปี พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มีส่วนร่วมปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ตามคณะ ตามชั้นปี พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเชิงกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การรณรงค์ทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการให้ข้อมูลและรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองให้นักศึกษารายอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง จัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาได้ทำประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา คณะ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และฝึกให้มีจิตอาสา

อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเบื้องต้นมีประเด็นที่น่าสนใจนำอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมีส่วนร่วมปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ครครจัดไว้ มีกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ให้นักศึกษมีส่วนร่วม เมื่อมีการเลือกตั้งจะมีการรณรงค์ให้นักศึกษมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ รณรงค์ให้นักศึกษาไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่นเป็นคณะกรรมการผู้ร่วมกิจกรรม

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยภาพรวม 1) จำนวน ตามเพศ พบว่า เพศชายและหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ โดยแยกเป็นด้านการให้ข้อมูลและรับข้อมูล ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง ด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง และ ด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง ระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้เป็นเพราะเพศชายมีความสนใจทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ในด้านต่างๆ จากค่าเฉลี่ยด้านต่างๆ เพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง เพศชายจึงมีความสนใจกิจกรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ส่วนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ซึ่งการเลือกตั้ง เป็นหน้าที่ที่ทุกคนควรจะทำจึงมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันและไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) จำนวน ตามคณะ พบว่าโดยรวมทุกด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่นี้อาจเป็น เพราะคณะที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรงจะมีความสนใจมากกว่าคณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองจากค่าเฉลี่ยด้านต่างๆ คณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง เช่น คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะศึกษาศาสตร์ ส่วนคณะที่มีความเกี่ยวข้องกับการเมือง เช่น คณะศึกษาศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ ส่วนคณะวิศวกรรมศาสตร์ จะสนใจด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง ส่วนคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จะสนใจทางการรับรู้ข้อมูลทางอินเตอร์เน็ตทำให้รู้ข่าวสารและสนใจการเมือง 3) จำนวน ตามชั้นปี พบว่าโดยรวมทุกด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องเป็นเพราะชั้นปี 4 มีอายุมากกว่าทุกชั้นปี ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในด้านการให้ข้อมูลและรับข้อมูล ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง ด้านการให้สิทธิเลือกตั้งและด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง มีมากกว่า ชั้นปี 1, 2 หรือ 3 จากค่าเฉลี่ยการวิจัย ดังนั้น ชั้นปี 4 จึงมีความสนใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าชั้นอื่น